

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΕ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 13 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1937

ΑΡΙΘ. 6

ΑΝΑΓΚΑΣΤ. ΝΟΜΟΣ

Υπ' αριθ. 371, 1936*

Περί ιδρύσεως Χριστιανικής Εκπαιδευτικής
Αδελφότητος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου
αποφασίζομεν και διατάσσομεν.

Άρθρον 1.

Ίδρύεται ειδική οργάνωσις υπό την επωνυμίαν
«Χριστιανική Εκπαιδευτική Αδελφότης», αποτελούσα
ίδιον νομικόν πρόσωπον και διατελούσα υπό την πρό-
στασίαν της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελ-
λάδος και υπό την εποπτείαν του Υπουργείου Θρη-
σκευμάτων και Παιδείας.

Άρθρον 2.

Σκοπός της οργανώσεως είναι η μόρφωσις των ορ-
θοδόξων Ελληνίδων κατά τας αρχάς της ορθοδόξου
Εκκλησίας και τας παραδόσεις του Ελληνικού Έθ-
νους.

Άρθρον 3.

Η «Χριστιανική Εκπαιδευτική Αδελφότης», έ-
δρεύουσα εν Αθήναις, διοικείται υπό Αδελφάτου,
του οποίου μετέχουσιν ό έκάστοτε Αρχιεπίσκοπος Αθ-
ηνηών ως Πρόεδρος, ό έκάστοτε Μητροπολίτης Σύ-
ρου, Τήνου και Ανδρου ως Αντιπρόεδρος, και δέκα
ευσεβείς και φιλοπάτριδες Έλληνες λαϊκοί, τους ό-
ποίους επ' άπαξ, μετά πρότασιν της Ιεράς Συνόδου,
θέλει διορίσει διά Β. Διατάγματος ό Υπουργός των
Θρησκευμάτων και Παιδείας, μετά την δημοσίευσιν
του παρόντος Νόμου.

Η αντικατάστασις των έκάστοτε έκλειπόντων ή
παραιτουμένων μελών του Αδελφάτου γίνεται υπό
του Υπουργού της Παιδείας και Θρησκευμάτων μετά
πρότασιν των υπολοίπων μελών του Αδελφάτου εν
συνεδρία επί τούτω συγκαλουμένη υπό του Προέδρου
αυτού.

Τό Αδελφάτον εύρίσκεται εν άπαρτία νομίμω, ό-
ταν παρίστανται επτά τουλάχιστον μέλη.

Άρθρον 4.

Μέλη της Αδελφότητος εγγράφονται υπό του Α-
δελφάτου ορθόδοξοι Έλληνες και Ελληνίδες, απο-
δειγμένης εύσεβείας και εθνικών ελληνικών φρο-
νημάτων.

Αί εισφοραί των μελών, τακτικάι ή έκτακτοι, είναι
προαιρετικάι.

* Έφημερίς της Κυβερνήσεως, τεύχ. Α' της 17 Δεκεμ-
βρίου 1936, φυλ. 545.

Άρθρον 5.

Πόροι της «Χριστιανικής Εκπαιδευτικής Αδελφό-
τητος» είναι επιχορήγησις του Ιερού Ναού της Ευ-
αγγελιστρίας της Τήνου εκ 300.000 δραχμών ετησίως,
συνδρομαί των μελών της Αδελφότητος και εισφο-
ραί των εύσεβών, δίδακτρα των μαθητριών και άλλοι
πόροι, τους όποιους ήθελε σκεφθή και αποφασίσει τό
Αδελφάτον.

Άρθρον 6.

Η Χριστιανική Εκπαιδευτική Αδελφότης την
πραγματοποίησιν του σκοπού αυτής επιδιώκει διά γυ-
ναικείου μοναχικού τάγματος μορφωμένων Ελληνί-
δων ορθοδόξων μοναχών, ούτινος έδρα όρίζεται ή
Τήνος, και διά της ιδρύσεως εν Τήνω και άλλαχού
σχολείων διά την μόρφωσιν των Ελληνίδων.

Πρός μόρφωσιν των αδελφών του Τάγματος ιδρύε-
ται εν Τήνω ίδιον ένδιαίτημα μετά σχολής και μετά
προτύπου Σχολείου προς άσκησιν.

Άρθρον 7.

Τό πρόγραμμα των εν ταίς Σχολαίς της Αδελφό-
τητος διδασκομένων μαθημάτων καταρτίζεται υπό
της Ιεράς Συνόδου μετά πρότασιν του Αδελφάτου,
έγκρίνεται δε υπό του Υπουργείου Θρησκευμάτων
και Παιδείας διά Β. Διατάγματος.

Άρθρον 8.

Τά καθέκαστα των ίδρυμάτων και τας λεπτομερείας
εν γένει της Χριστιανικής Εκπαιδευτικής Αδελφό-
τητος θα καθορίση έσωτερικός Κανονισμός, έγκρι-
θιτόμενος υπό του Υπουργείου διά Β. Διατάγματος,
μετά σύμφωνον γνώμην της Ιεράς Συνόδου, επί τή
βάσει προτάσεως του δωδεκαμελούς Αδελφάτου.

Άρθρον 9.

Καταργείται πάσα διάτάξις αντικειμένη εις τόν
παρόντα Νόμον, ού ή ίσχυς άρχεται από της δημο-
σιεύσεως αυτού εις την Έφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Έν Αθήναις τή 10 Δεκεμβρίου 1936

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'

Τό Υπουργικόν Συμβούλιον

Ό Πρόεδρος

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Τά Μέλη

Θ. ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ, Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. Γ. ΖΑΒΙ-
ΤΣΙΑΝΟΣ, Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ, ΑΓΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ,
Γ. ΚΥΡΙΑΚΟΣ, Γ. ΣΠΥΡΙΑΩΝΟΣ, Α. ΔΗΜΗΤΡΑΤΟΣ, Θ.
ΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ, Ε. ΜΑΓΙΑΚΟΣ, Π. ΡΕΛΙΑΔΗΣ, Κ. ΝΙ-
ΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΑΔΙΒΙΖΑΤΟΣ, Ν. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ, Ι.
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δ. ΡΕΛΙΑΔΗΣ, Μ. ΠΑΣΣΑΡΗΣ.
Έθεωρήθη και έτέθη ή μεγάλη του Κράτους σφραγίς.

Έν Αθήναις τή 15 Δεκεμβρίου 1936.

Ό επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

Γ. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑΙ

2 Κορινθ. 3,16—7,1

“Οτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἐπιτάσσει ὡς καθῆκον καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἀγάπην ὑπὸ τὰς μορφὰς τῆς εἰρήνης, τῆς ἀνοχῆς, τῆς εὐσπλαγχνίας, καὶ πάσης ἐν γένει εὐμενοῦς διαθέσεως καὶ ἀγαποεργίας, καὶ οὕτως καὶ οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι καὶ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου τῇ ἀρχῇ ταύτῃ ἐστοίχησαν ἐν τῷ βίῳ καὶ τῇ παντοδαπῇ κοινωνικῇ δράσει αὐτῶν, εἶναι ἀνεπίδεκτον πάσης ἀμφιβολίας. Ὅτι ὅμως ἡ ἀγάπη αὕτη εἰς τὰ ἀφορώμενα τὴν πίστιν καὶ τὰς θρησκευτικὰς ἐν γένει πεποιθήσεις καὶ τὸν ἠθικὸν βίον οὐδέποτε δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς συνειδήσεως, καὶ νὰ γεφυρώσῃ τὰ ἀγεφύρωτα, καὶ νὰ συμβιβάσῃ τὰ ἀσυμβίβαστα, καὶ ταῦτα εἶναι παντὶ δῆλα. Ἐπ’ ὀνόματι τῆς χριστιανικῆς τάχα ἀγάπης οὐδεμία ἀβασία εἶναι ἐπιτετραμμένη εἰς τὸν πιστὸν εἰς τὰ κεφάλαια τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς πίστεως. Οὐδεμία «μετοχή δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας». «Τίς κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαλ; ἢ τίς μερὶς πιστῶ μετὰ ἀπίστου»; ἀναφωνεῖ ὁ μακάριος Παῦλος.

“Οτε ὁ Θεός, ἐν ταῖς ἀνεξερεύνητοῖς αὐτοῦ βουλαῖς, διεμόρφωνε τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν εἰς «λαὸν αὐτοῦ περιούσιον», ὑπισχνεῖτο εἰς αὐτόν, ὅτι θὰ κατόψει ἐν μέσῳ αὐτοῦ καὶ θὰ ἀνεστρέφετο οἶονε μετ’ αὐτοῦ. Καὶ τῷ ὄντι, πιστὸς εἰς τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ ταύτην ὁ Θεός, διὰ τῆς Σκητῆς τοῦ Μαρτυρίου κατ’ ἀρχάς, διὰ τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος ὑστερον, ἐπραγματοποίησαν αὐτήν. Ἐντεῦθεν αἱ ἐπείγουσαι πρὸς τοὺς τότε Ἰσραηλίτας ἐκκλήσεις τοῦ Κυρίου διὰ τῶν Προφητῶν «ἐξέλθετε ἐκ μέσου τῶν εἰδωλολατρῶν καὶ ἀφορίσθητε, καὶ ἀκαθάρατοι μὴ ἄπτεσθε», διότι μολυνόμενοι αὐτοὶ προσέβαλλον φυσικῶς τῷ λόγῳ αὐτῶν τὸν Θεόν, ὅστις κατοίκει ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐπὶ ἀνυπολόγιστον τιμὴν αὐτῶν, καὶ ἠτέβουν πρὸς αὐτόν. Ἄπαξ ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς ἦτο συνδεδεμένος μετὰ τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς διὰ σχέσεων τέκνων πρὸς πατέρα, πᾶσα συμφώνησις καὶ ἐπικοινωνία μετὰ τῶν ἀπίστων, τῶν ἀνόμων, τῶν ἀνθρώπων τοῦ σκότους, τῶν ἐχθρῶν τοῦ Θεοῦ, θὰ ἐσημεινεν αὐτὸ τοῦτο προδοσίαν περὶ τὸ καθῆκον τῆς πίστεως.

Ταῦτα πολλῶ μᾶλλον, λέγει ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος, εἶναι ἐπόμενον νὰ συμβαίνωσιν ὡς πρὸς τοὺς χριστιανούς. Πολὺ περισσότερο καὶ πραγματικώτερον διαμένει ὁ Θεός ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ, ἀκόμη μάλιστα καὶ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν πιστῶν αὐτοῦ, τῶν ἔργῳ καὶ λόγῳ χριστιανῶν. Ἐντεῦθεν ὁ μακάριος Ἀπόστολος ἐπικαλεῖται τὴν ἐξειδικιασμένην περὶ τὸ σημεῖον τοῦτο προσοχὴν τῶν Κορινθίων καὶ δι’ αὐτῶν τῶν χριστιανῶν πάντων τῶν αἰώνων, καὶ τονίζει τὸν χαρακτήρα τοῦ χριστιανοῦ ὡς *ναοὺ τοῦ Θεοῦ*, τοῦ Θεοῦ δὲ τοῦ ἀληθινοῦ, τοῦ ζῶντος, καὶ οὐχὶ οἶων «θεῶν» οἱ εἰδωλολάτραι πιστεύουσι καὶ οἱ ἄπιστοι φαντασιοκοποῦσι. Κατὰ μείζονα λοιπὸν λόγον ἢ πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας, παρ’ οἷς *συμβολικῆ* ἦτο ἡ ἐν μέσῳ αὐτῶν κατοίκησις τοῦ Θεοῦ, ἀναφέρονται αἱ περὶ ἐπιφυλακῆς ὑπὲρ τῆς καθαρότητος τῆς πίστεως καὶ τῆς

ἠθικῆς ἐκκλήσεις τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς χριστιανούς, πρὸς τοὺς ὁποίους ἡ *εὐδοκία* μετὰ τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῆς μετεβίβασθη, καὶ οἱ ὁποῖοι εἶναι αὐτοὶ οὗτοι, *θεῖφ ἐλέει καὶ σοφία, ναοὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*.

Ἡ πεποιθήσις αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ἔμμονος καὶ γόνιμος εἰς σκέψεις καὶ ζωὴν ἀνάλογον παρὰ παντὶ χριστιανῷ. Ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, ἐφ’ ὅσον οἱ χριστιανοὶ εἴμεθα «ναοὶ καὶ τέκνα τοῦ Θεοῦ», ὀφείλομεν νὰ ζῶμεν ἐν *πλήρει ἠθικῇ καθαρότητι*, καθαρῶντες ἑαυτοὺς ὁλονὴν καὶ προσοδετικῶς ὄχι μόνον περὶ ὅσα ἀφορῶσιν εἰς τὸ σῶμα, «ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκός», οἷος ἡ ἀσέλγεια καὶ ἡ αἰσχροτότης, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅσα ἀφορῶσι τὴν ψυχὴν, «τὸ πνεῦμα», εἴτε ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ φιλαργυρία, ὁ ἐγωϊσμός, καὶ ἐν γένει «ἐπιτελοῦντες ὁλονὴν ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ»; Ἴδου τὸ θέμα πρὸς σκέψιν τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου τιθέμενον πρὸς ἀνάλογον ἐνεργεσίαν. Κ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΕΞ ΑΠΟΨΕΩΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ

[3]

Ἐπὶ πλέον ἡ ἱστορία ὅλων τῶν παλιμοτέρων ἐθνῶν (πρωτογενεῶς τε καὶ τελειότερας κρατικῆς ἐμφανίσεως) καὶ ἡ ἱστορία τῶν θρησκευτικῶν, τὰ ὁποῖα οἱ λαοὶ οὗτοι ἀντιπροσώπευον, καταδεικνύει ὅτι ἡ νομοθεσία τῶν ἀκόμη καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐπεκτάσεως αὐτῆς ἀπὸ τοῦ θρησκευτικοῦ εἰς τὸ πολιτικὸν καὶ κοινωνικὸν πεδίου ἐξελαμβάνετο ὡς ἐκ Θεοῦ προερχομένη. Καὶ οὐ μόνον ἡ κοινωνικὴ τάξις, ὡς αὕτη ἐμφανίζεται παρὰ τοῖς πρωτογενέσιν ἀνθρώποις καὶ λαοῖς, χαρακτηρίζεται καὶ παρουσιάζεται ὡς ἐκ Θεοῦ θεληθεῖσα καὶ θεθεῖσα τάξις, ἐφ’ ὅσον αἱ δι’ αὐτῆς μεταξύ ἀλλήλων καθοριζόμεναι σχέσεις τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ τῆν δικαίῳ τοποθετοῦνται, ἥμεις ἀνεξαρτήτως τῆς τελειότητος ἢ ἀτελείας αὐτῆς ὡς θεῖφ δικαιοῦμαι θεωρεῖται ἐπιβληθεῖσα, ἀλλὰ καὶ ἡ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ τάξις τῶν ἱστορικῶν ἀκόμη λαῶν καὶ κρατῶν ὡς θεῖαν ἔχουσα τὴν προέλευσιν θεωρεῖται καὶ πιστεύεται.

Δὲν εἶναι δὲ ἀπλή σύμπτωσις τὸ γεγονός ὅτι πᾶσα σχεδὸν αἱ παλαιαὶ θρησκείαι καὶ τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα τὸ Δίκαιον καὶ τὴν ἐπ’ αὐτοῦ βιβαζομένην πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν τάξιν καὶ τὰς σχετικὰς πρὸς αὐτὴν διατάξεις κατ’ εὐθείαν ὡς ἀπὸ Θεοῦ καταγόμενα ἐκλαμβάνουσι.

Οὕτω, φέρ’ εἰπεῖν, ὁ Μίνως (ἐν τῷ παλαιονομικῷ πολιτεύματι), ὁ Ζωροάστρης, ὁ Κουφούκιος, ὁ Νουμάς, Περμπήλιος, ὁ Χαμουράμπι, ὁ Μωάμεθ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀρχηγοὶ παλαιῶν θρησκειῶν παρουσιάζουσι τοὺς νομοθετικοὺς αὐτῶν κώδικας ὡς διὰ τῶν χειρῶν τοῦ Θεοῦ παραδοθέντας αὐτοῖς. Καὶ αὐτοὺς δὲ ὁ Μωϋσῆς δέχεται ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Θεοῦ τὰς πλάκας τοῦ νόμου, αἵτινες περιεῖχον, ὡς γνωστόν, ἀνεξαρτήτως τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ θεοπνεύστου αὐτῆς χαρακτήρος, τὴν τελειοτάτην σχετικῶς πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν νομοθεσίαν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Δὲν πρέπει δὲ ποσῶς νὰ λησμονηθῇ ὅτι ὁ σύνδεσμος τῆς πολιτικῆς καὶ θείας τάξεως, ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῷ μωσαϊκῷ

νόμω, δίδει εις τὸ πολιτειακὸν σύστημα τῆς Π. Δ. (ψαλμοὶ καὶ προφηταὶ) καθαρῶς θρησκευτικὸν χαρακτῆρα καὶ παρουσιάζει ἐν τῇ κλασσικῇ αὐτοῦ μορφῇ τὸ θεοκρατικὸν πολιτεῖμα (Ἐξόδου κδ'. 12, λδ 1 κ. ε. Κ 1 κ. ε. Δευτερονομίου Α. 1 κ. ε).

Πάντες σχεδὸν οἱ φιλόσοφοι καὶ ποιηταὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ οἱ σπουδαιότεροι νομοδιδάσκαλοι τῆς ἀρχαίας Ρώμης δὲν σκέπτονται ἄλλως ἐν σχέσει πρὸς τὴν θεϊαν προέλευσιν καὶ καταγωγὴν τοῦ Δικαίου καὶ τῶν Νόμων. Ὁ Ἀριστοτέλης ἐστήριξε τὴν περὶ δικαίου διδασκαλίαν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἀπέναντι τοῦ θείου ὑποχρεώσεων τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Πλάτων θεωρεῖ τὴν θρησκείαν ὡς τὴν βάσιν πάσης νομικῆς καὶ νομοθετικῆς τάξεως. Ὁ Σοφοκλῆς λέγει ὅτι ὁ νόμος δὲν προέρχεται ἐκ τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν δύναται νὰ λησμονηθῇ, διότι προέρχεται ἐκ τοῦ μεγάλου Θεοῦ ὁ ὁποῖος οὐδέποτε γηράσκει (Οἰδίπους Τύραννος στ. 865-870). Ὁ Δημοσθένης χαρακτηρίζει τὸν νόμον ὡς θεῖον δῶρον. Ἡ δὲ ἰδέα τοῦ δικαίου ἀντιπροσωπεύεται σπουδαίως εἰς τὸ ἐλληνικὸν πάνθεον διὰ τῶν θεῶν Δίκης, Θέμιδος, τῶν Ἑρινύων καὶ τῶν Εὐμενίδων. Ἐνῶ ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπιστενέτο ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν θρησκευτικῆς προελεύσεως ἀνώτατον δικαστήριον.

Ὁ Κικέρων ἐν τῷ περὶ Legibus συγγράμματι αὐτοῦ λέγει ὅτι «τὸ ἀληθὲς δίκαιον, ὁ ἀληθὴς νόμος, ὅστις εἶναι ἡ πηγὴ πάντων τῶν μεταγενεστέρων νόμων καὶ διατάξεων, δὲν ἔχει ὡς ἀρχικὴν αὐτοῦ πηγὴν τὸν ἀνθρώπινον νοῦν, ἀλλὰ τὸν αἰώνιον λόγον τοῦ Θεοῦ, τὴν θεϊαν σοφίαν ἣτις διευθύνει τὸ πᾶν».

Οὐχὶ ἄλλως ὁ Οὐλιπιανὸς καὶ ἄλλοι μεγάλοι τῆς παλαιᾶς Ρώμης νομοδιδάσκαλοι, ἀλλὰ καὶ τῆς Νέας, ὡς φέρε' εἰπεῖν ὁ Τριβωνιανὸς κ. ἄ. Περαιτέρω εἶναι γενικῶς ἀνεγνωρισμένον, ὅτι τὸ δίκαιον ἐν τῇ μορφῇ τῶν πολιτειακῶν νόμων καὶ διατάξεων, ἐφ' ὅσον διὰ τούτων ἐπιδιώκεται τὸ πραγματικὸν καλὸν καὶ ἡ ἀντικειμενικὴ εὐδαιμονία πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν πολιτῶν, ὡς ἄμυσον αὐτοῦ πηγὴν ἔχει τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν, ἣτις εἶναι τὸ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ θεῖον στοιχεῖον.

Τέλος αὐτὸς ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς πηγάζει τὴν μοναδικὴν αὐτοῦ νομοθεσίαν, ἣτις κατὰ βάσιν ὑπὸ τοῦ ἐνὸς καὶ μόνοῦ τῆς ἀγάπης ἀποτελεῖται, ὡς καὶ τὴν κατ' ὄλου γνῶσιν αὐτοῦ καὶ σοφίαν, ἐκ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ, συνεπῶς ἐκ τοῦ Θεοῦ (Ἰωάν. ε', 26, 27, 31, 32 καὶ 43. κγ' 44, 49 καὶ 50).

Κατὰ ταῦτα ἡ πολιτειακὴ τάξις παρὰ πάντων τῶν παλαιῶν ἰδρυτῶν καὶ ἀρχηγῶν θρησκευμάτων, νομοθετῶν, φιλοσόφων, νομοδιδασκάλων, ποιητῶν κλπ. ἐκλαμβάνεται ὡς ἔχουσα ἐκ Θεοῦ τὴν καταγωγὴν. Ἐπίσης δὲ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὅστις εὗρεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐλθὼν τὴν σχετικῶς τελειοτέραν πολιτειακὴν καὶ κοινωνικὴν τάξιν, τὴν τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους, ἐθεώρησε καὶ ἐχαρακτήρισε ταύτην ὡς ἀπὸ Θεοῦ προεληθοῦσαν καὶ ὑπάρχουσαν (Ἰωάνν. ιθ' 11). Ἡ πολιτειακὴ καὶ κοινωνικὴ συνεπῶς τάξις ὑπὸ τε τῆς Π. καὶ τῆς Κ. Δ. ἐκλαμβάνεται ὡς ἐκ Θεοῦ προεληθοῦσα καὶ οὐδεμίᾳ ἀμφιβολία χωρεῖ εἰς τὸ ὅτι αὕτη ὡς ἅγια καὶ θεῖα θεωρεῖται καὶ χαρακτηρίζεται.

Ἐφ' ὅσον ἡ βάσις αὕτη εἶναι ὀρθή, τότε ἀπὸ ταύτης ὡς ἀπὸ τῆς ἀρίστης ἀφετηρίας ἀναχωροῦμεν πρὸς πλήρη καὶ σαφῆ κατανόησιν τοῦ μεγάλου προβλήματος τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας καὶ τῆς θετικῆς αὐτοῦ λύσεως.

II

Πρὶν ἢ ὅμως προχωρήσω εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἔναντι τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος ἀπόψεως τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ πραγματευθῶ ἐν συντομίᾳ προηγουμένως τὴν θέσιν τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας καὶ σκέψεως, ὡς καὶ τῶν ἀκολουθούντων ταύτην νεωτέρων προτεσταντικῶν θεολογικῶν τάσεων, καθόσον ἡ ἀποψις αὕτη, τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύουσι, βασίζεται κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῶν θεοκρατικῶν ἀντιλήψεων τοῦ ἱεροῦ Ἀβουστίνου, αἵτινες ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται νὰ ἀναγνωρισθῶσι παρ' ἡμῶν ὡς ὀρθαὶ καὶ νὰ γίνωσιν ὡς τοιαῦται ἀποδεκταί.

Ἀμέσως ἢ ἐμμέσως κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην ἡ Πολιτεία ἴδρυται ἐν τῇ ἀμαρτία, ἐν αὐτῇ δὲ καὶ τῇ ἀμαρτωλῇ αὐτῆς συστάσει καὶ δοῶσι διαβλέπεται ἡ διαβολικὴ ἐνέργεια κυρίως κατὰ τῆς θεοσυστάτου Ἐκκλησίας. ἣτις εἶναι ἡ μόνη τοῦ θείου λόγου καὶ τῆς θείας βουλῆς φρενὺς καὶ ἦτις, κατ' ἀκολουθίαν, ὀφείλει νὰ διοικῇ καὶ κυβερνᾷ ὀλόκληρον τὸν κόσμον καὶ ἐν τῇ πολιτειακῇ αὐτοῦ ἀκόμῃ μορφῇ. Ὁ Ἀβουστίνος ἐν τῷ περιφήμῳ ἰδίᾳ αὐτοῦ συγγράμματι De Civitate Dei, τὸ περιεχόμενον τοῦ ὁποῖου τόσην ἐξήσκησεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ὅλης ἐξελίξεως καὶ τῆς ὅλης σκέψεως τῆς ρωμαϊκῆς καθολικῆς καὶ τῆς δυτικῆς καθόλου Ἐκκλησίας, ἀναχωρεῖ ἀπὸ ὀρθῆς κατ' ἀρχὴν ἀρχῆς, τῆς Παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀντιπροσωπεύει ἐν συνεπείᾳ δι' αὐτὸν ἀκολουθίᾳ τὴν θεωρίαν, ὅτι, ἀφοῦ τὰ πάντα ἐδημιουργήθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ παρ' αὐτοῦ κυβερνῶνται, ἡ Ἐκκλησία, ὡς μόνη αὐτοῦ καὶ ἀποκλειστικὴ ἐπὶ τῆς γῆς ἐκπρόσωπος (καὶ κατὰ μεταγενεστέρων αὐτῆς τῆς ἰδίας ἐξέλιξιν ὁ Πάπας ὡς ὑπεράτη αὐτῆς κεφαλῆ), δικαίως ἔχει νὰ διατάσῃ καὶ διοικῇ καὶ κυβερνᾷ τὰ πάντα. Κατὰ ταῦτα, πρέπον εἶναι ὀλόκληρος ἡ πολιτειακὴ καὶ κοινωνικὴ τάξις οὐ μόνον νὰ ἐμπνέεται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ πραγματικῶς καὶ κυριολεκτικῶς ὑπ' αὐτῆς νὰ κανονίζεται καὶ νὰ κατευθύνηται.

Πᾶσα ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης τῶν κοσμικῶν πραγμάτων διακυβερνήσεως παρέκκλισις θεωρεῖται ὡς διαβολικὸν ἔργον καὶ ἁμαρτία. Προϊόντες θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ θεωρία αὕτη εἰς οὐδεμίαν εὐρίσκειται συμφωνίαν πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ ἰδίᾳ τῆς Κ. Δ. Ἄλλ' ἐφ' ὅσον ὁ λόγος ἐνταῦθα περὶ τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς μεταγενεστέρως παπικῆς ἐξελίξεως μόλις εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τονίσῃ τις, ὅτι ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς θεωρίας ταύτης ἡ ἐξέλιξις ἀκριβῶς τῆς Ἐκκλησίας ταύτης καὶ τοῦ Παπισμοῦ ὡς ἡ ἱστορία αὐτῶν γενικῶς τε καὶ ἐν λεπτομερείαις καταδεικνύει, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψει, διότι πρὸς ἀρνητικὰ ὅλως καὶ ἐπιζήμια μάλιστα συμπεράσματα καὶ ἀποτελέσματα ὠδήγησε. Θὰ ἠδύνατό τις βέβαια νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ

θεωρία τοῦ Αὐγουστίνου δὲν ἐκτίθεται ἐνταῦθα ἐπακριβῶς, ἢ ἄρνησις ὅμως τῆς ἐπιρροῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς ταύτης τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου θὰ ἦτο ἐξ ἴσου ἐσφαλμένη πρὸς τὴν ἄρνησιν τοῦ γεγονότος ὅτι ἐπὶ τοῦ Gogita eos intrare (ἐπιστ. 185,6) τοῦ Αὐγουστίνου ἐβασίσθη ἡ δρᾶσις τῆς Ἱερᾶς ἐξετάσεως, ἣτις πάλιν ἐπὶ ἐσφαλμένης ἐρμηνείας τῶν λόγων τοῦ Κυρίου (Μάρκου Θ. 43—48) βασίζεται. Ἀδιάρθορον ἂν κατὰ περιεργον σύμπτωσιν καὶ ἀντινομίαν διὰ τοῦ πρὸς τὴν Πολιτείαν ἀπευθυνομένου «βίασον αὐτοὺς εἰσελθεῖν» τούτου, τοῦ Αὐγουστίνου, καταδεικνύεται καὶ ἡ γνώμη αὐτοῦ ὅτι ἡ Πολιτεία ὀφείλει νὰ ἐπεμβαίῃ διὰ τῆς ὑπ' αὐτῆς ἐξασκουμένης ὕλικης βίας καὶ εἰς ὠρισμένας καὶ σπουδαίας μάλιστα ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις καὶ περιπτώσεις.

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ Παπισμοῦ ἔδωκεν εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν ὄργανισμὸν, ὡς ἀλλαγῶν ἔδειξα, καθαρῶς κοσμικὸν χαρακτῆρα. Ἀκριβῶς δὲ ἡ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας ἐξικνουμένη αὕτη ἐξέλιξις τοῦ ὄργανισμοῦ τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἣν εἶτε αὕτη ἐκηρύσσετο αὐτοαυχμάλωτος τοῦ Ἰταλικοῦ κράτους ὑπὸ τοῦ Πάπα Πίου τοῦ Θ', εἶτε κατόπιν τῆς σχετικῆς συμφωνίας Βατικανοῦ καὶ Κυρηναίου ἀπληυθεροῦτο ἀπ' αὐτοῦ διὰ τοῦ Πάπα Πίου τοῦ ΙΑ', τὴν αὐτὴν πάντοτε καταδεικνύει εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις σταθερὰν πολιτικὴν τῆς κοσμικοποιήσεως, ἣν ἠκολούθει καὶ ἀκολουθεῖ ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία. Ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἔλλειπει ἡ ἀπαιτουμένη αὐθεντία πρὸς ἐπιβολὴν εἰς τὴν Πολιτείαν τῶν ἀρχῶν αὐτῆς, τοῦτο δέ, διότι ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ ὄργανισμῷ αὐτῆς ἐνυπάρχουσιν ἀκριβῶς τὰ τρωτὰ ἐκεῖνα τὰ ἔποια θὰ ἐπρεπε νὰ καταπολεμηθοῦν, ὡς κακῶς καὶ ἐν τῷ πολιτικῷ ὄργανισμῷ ἐνυπάρχοντα.

Ἐνῶ ὅμως οὕτως ἔχουσι τὰ πράγματα ἐν σχέσει πρὸς τὴν παπικὴν Ἐκκλησίαν, δὲν δύναται τις νὰ κρίνῃ πολὺ διαφορετικῶς ἀπὸ θεωρητικῆς ἀπόψεως ὠρισμένας κατευθύνσεις τῆς προτεσταντικῆς θεολογίας ἰδίᾳ τοῦ Barth καὶ Brunner, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται οὐ μόνον ὑπὸ τὴν αὐτὴν τοῦ Αὐγουστίνου ἐπίδρασιν, ἀλλὰ καὶ φυσικῶς ἐπηρεάζονται ὑπὸ τοῦ δυτικοῦ πνεύματος καὶ τοῦ δυτικοῦ τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι, ὅστις καὶ εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν ἀκόμη καὶ παρὰ τοῖς Μεταρρυθμισταῖς (ἰδίᾳ τοῖς τριῶν μεγάλαις, τῷ Λουθήρῳ Καλβίνῳ καὶ Ζβιγγλίῳ) εὐχερῶς δύναται νὰ παρακολουθηθῇ. Ἐὰν βεβαίως λάβῃ τις πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν σημερινὴν ἐξέλιξιν τὴν ὁποῖαν παρουσιάζει ἡ ἀπολυταρχικὴ πολιτεία εἰς ὠρισμένας χώρας, ἣτις εὐρίσκονται ἐν πλήρει ἀντιθέσει πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν χριστιανικὴν ἰδεολογίαν ὡς ἐκ τῆς ἀρνήσεως τῆς βασικῆς χριστιανικῆς ἐντολῆς τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης, τότε εὐχερῶς δύναται τις νὰ κατανοήσῃ ὅτι ὠρισμένας προτεσταντικὰς κατευθύνσεις δὲν εὐρίσκουν ἄλλην ἐκ τῆς δυσχερείας διεξόδου ἢ νὰ ἀνακηρύξουν τὴν ἀπολυταρχικὴν Πολιτείαν ὡς ἀντικείμενον τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐν πλήρει μετὰ τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας ἢ τοῦ Παπισμοῦ συμφωνίᾳ (πρᾶγμα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἀξέπαινον) οὐ μόνον νὰ ἐκφράζωνται καὶ κατευθύνονται κατὰ τοῦ πολιτειακοῦ τούτου κατασκευάσματος,

ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρον ἀκριβῶς σταυροφορίαν ἐναντίον αὐτοῦ νὰ προσχεδιάζωσι καὶ ἀναλαμβάνωσι καὶ εἰς πλήρη καὶ φανερὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ πολιτειακοῦ τούτου συστήματος νὰ χωρῶσι.

Ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται πραγματικῶς περὶ σπουδαιοτάτου ἀληθῶς ζητήματος, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ἀπλῶς θεωρητικὴν ἀλλὰ πρὸ παντὸς πρακτικὴν σημασίαν, μεγάλη ἀπαιτεῖται προσοχὴ πρὸς λύσιν αὐτοῦ.

Οἱ ἀντιπρόσωποι δὲ τῆς χριστιανικῆς κοινῆς γνώμης, οἱ ὅποιοι θὰ συνέλθουν κατὰ τὸν προσεχῆ Αὐγουστον ἐν Ὁξφόρδῃ τῆς Ἀγγλίας, ὀφείλουν νὰ διαπραγματευθοῦν τὸ θέμα μετὰ πολλῆς τῆς λεπτότητος καὶ προσοχῆς, ἵνα μὴ κατὰ τὴν συζήτησιν ἀναζητηθῶσι θεωρητικαὶ λύσεις τοῦ ζητήματος ὑπὸ ἐνθουσιαστικῶν καὶ θρησκοληπτικῶν ὑπαγορευόμεναι τάσεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Ἐκκλησία, καὶ μόνον προτεινόμενον, θετικὴν ζημίαν δύναται ν' ἀποκομίσῃ, ζημίαν, ἣς τὸ μέγεθος δυσκόλως δύναται νὰ ὑπολογισθῇ καὶ αἵτινες μάλιστα λύσεις πολλὰς σκληρὰς καὶ αἱματηρὰς ἐκ τῶν ὑστέρων θυσίας δύναται νὰ προκαλέσῃ. Τοιαῦται λύσεις δὲν εἶναι ποσῶς ἐπιθυμηταί, διότι ἡ ἱστορία ἀργότερον θὰ ἔκρινε καὶ κατέκρινε ταύτας οὐχὶ διαφόρως παρ' ὅ,τι κρίνει καὶ κατακρίνει τὰς σταυροφορίας καὶ τὴν Ἱερὰν ἐξέτασιν τῶν μέσων χρόνων, αἵτινες τόσην θετικὴν ζημίαν ἀλλὰ καὶ ἐντροπὴν προσεπόρισαν εἰς τὴν δυτικὴν χριστιανωσύνην καὶ Ἐκκλησίαν. Δὲν πρέπει δὲ νὰ νομίσῃ τις ὅτι ἡ περίοδος τῶν φαντασιολόπων καὶ τοῦ ἐξωστρεικοῦ θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ παρεῆλθε. Δυστυχῶς ὑπάρχουν πολλοὶ εἰσέτι ἐν τῷ χριστιανικῷ κόσμῳ, ἡ δὲ Ἐκκλησία δὲν ὑπῆρξε πολλάκις ἱκανή, διὰ τὴν θρησκευτικὴν ἐκείνην ὑπόκρισιν, νὰ ἀποκρούσῃ τοὺς ἀπολύτως ἐπικινδύνους τούτους συναγωνιστάς. Καὶ δυστυχῶς ὑπάρχουν εἰσέτι πολλοὶ αἵτινες ἐξυπηρετοῦσι, ὡς καὶ κατὰ τὸν μεσαίωνα, τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιπολαίαν θρησκευτικότητα μᾶλλον παρὰ τὴν ἀληθινὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Μέγα δ' ἀληθῶς σφάλλμα θ' ἀπετέλει ὁ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀγῶν, ἐφ' ὅσον οὗτος θὰ διεξήγετο διὰ τῶν αὐτῶν ὅπλων, τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιοῦντο κατὰ τοὺς μέσους χρόνους.

Ὡς καὶ κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους καὶ ἴσως πολὺ σήμερον σκληρότερον ὁ πρὸ ἡμῶν ἀγῶν δὲν εἶναι πρὸς σάρκα καὶ αἷμα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας τοῦ κόσμου τούτου (Ἐφεσ. 12) κατὰ τῶν ὁποίων ἡμεῖς οὐδὲν ἕτερον δυνάμεθα νὰ ἀντιτάξωμεν ἢ τὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τοῦ Χριστοῦ δύναμιν ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι ἡ νίκη θὰ εἶναι ἀποκλειστικῶς ἰδική μας, ὑπὸ τὴν μόνην βέβαια προϋπόθεσιν ὅτι ἡ σημασία τοῦ ἀγῶνος θὰ κατανοηθῇ πλήρως καὶ ὅτι θὰ διεξαχθῇ οὗτος καὶ θὰ ἀχθῇ εἰς πέρας μετὰ τὰ ἀναγκαιούνητα νέα καὶ σύγχρονα ὅπλα. Ἀκόμη καὶ ἂν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀπολυταρχικὴ πολιτεία εἶναι δημιούργημα, ἀποτέλεσμα καὶ ἀντικείμενον τῆς ἁμαρτίας—ὅπως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀθέου καὶ ἀντιχριστοῦ Πολιτείας πράγματι εἶναι—καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀκόμη καθ' ἣν ἡ Πολιτεία εἶναι τοῦτ' αὐτὸ προσωποποίησης τοῦ Ἀντιχριστοῦ, ἡ ὑποχρέωσις τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἔτι με-

γαλύτερα πρὸς διεξαγωγήν πρόπουσαν τοῦ ἀγῶνος ὅστις εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀχθῆ κατὰ τοιοῦτον τρόπον εἰς πέρας, ὥστε νὰ καταδεικνύηται σαφῶς, ὅτι μόνον ἡ χριστιανικὴ πίστις εἶναι ἐκείνη ἣτις ἐνίκησε τὸν κόσμον (Α'. Ἰωάν. Ε, 14) καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν πάντες οἱ ἀληθινοὶ χριστιανοὶ ὀφείλουσι νὰ ἀποβλέπουσι καὶ σπεύδουσι.

(Συνεχίζεται)

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

[5]

Ἄλλ' ἡ τοιαύτη ἀλληλεγγύη δὲν ἐκδηλοῦται καὶ εἰς κοινωνίαν ἀξιομισθίων. Μιάς καὶ μόνης ἀξιομισθίας κοινωνοῦσιν οἱ ἅγιοι, τῆς τοῦ Χριστοῦ οὐσης καὶ μόνης ὑπερσπαρκούς εἰς σωτηρίαν ἀπάντων. Τὸ παράδειγμα δὲ τὸ προσαγόμενον ὑπὸ τινων, καθ' ὃ ἐν οἰκογενεῖα συζώσῃ οἱ πρεσβύτεροι ἀδελφοὶ κοινοποιοῦσι τοῖς νεωτέροις καὶ ἀσθενεστέροις τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῶν κέρδη¹, εἶνε ὄλιος ἀτυχές. Διότι ἐν προκειμένῳ ἡ κεφαλὴ τοῦ οἴκου, ὁ Χριστός, δὲν ἀναμένει ἐκ τῆς εἰσφορᾶς τῶν μελῶν ν' ἀναπληρώσῃ τυχὸν ἐνδείας τοῦ οἴκου, ἀλλ' αὐτὸς πλουτίζει πάντας, αὐτὸς καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἐνδοξοτέρων μελῶν χρηματίας Σωτήρ. Ἐὰν δὲ τις ἀναζητήσῃ ἐπιχειρήματα ἐκ τῆς ἐνότητος τοῦ σώματος, ἔνθα μεταδίδουσιν εἰς ἄλληλα τοὺς πλεονάζοντας ζωτικὸς χυμοὺς τὰ μέλη, δὲν πρέπει νὰ λησμονῆ, ὅτι ἡ σχέσις τῶν πιστῶν πρὸς τὸν Κύριον καὶ δι' Αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους, παραβάλλεται οὐ μόνον πρὸς σῶμα, ἀλλὰ καὶ πρὸς κλήματα τὰ ἀμέσως ἀπὸ τῆς ἀμπέλου ὡς κλάδοι αὐτῆς φυόμενα, «τὰ ὁμοφυῆ τῆ ἀμπέλου», ὅπως καὶ «ὁμοφυῆς ἡμῖν ὁ υἱὸς καὶ καὶ μέρος ἡμεῖς αὐτοῦ»²· ἔτι δὲ καὶ πρὸς ναὸν τοῦ Θεοῦ, δηλοῦμένου οὕτω, ὅτι καὶ «ἐκαστος ἡμῶν ναὸς ἐστὶ, καὶ κοινῆ πάντες»³. Διὰ δὲ τῆς εἰκόνης τοῦ σώματος δηλοῦται μᾶλλον, ὅτι διὰ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης πλησιάζομεν ἐγγύτερον τῷ Χριστῷ, καὶ ὅτι ἀνευ ἀγάπης «οὐκ ἐνὶ καταλειθῆν ἐκείνο τὸ πνεῦμα»⁴. Εἶνε δὲ πρόδηλον, ὅτι ἡ ἐναρμό-

νις ἡμῶν μετὰ τοῦ πλησίον ὡς καρπὸς ταπεινοφρο-

οῖασθῆποτε τῆς Ἐσθήρ, ἀλλ' εἰς ἀποτροπὴν κακοῦ προσκαίρου, ἥτοι κινδύνου ἐπαπειλούντος τὴν ζωὴν τοῦ Ἰσραήλ, ἐπιτευχθεῖσαν διὰ τῶν ἐν ταπεινώσει θερμῶν προσευχῶν τῆς Ἐσθήρ, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐν αἰχμαλωσίᾳ κινδυνεύοντος Ἰσραήλ. Ὡσαύτως θεωροῦμεν ὡς ὑπερβολικὸν καὶ παρακεκινδυνευμένον τὸ συμπέρασμα, ὅπερ ζητεῖ νὰ συναγάγῃ ἐκ τῆς ἐν Ἐφεσ. 8,1 τοῦ Ἰγνατίου ἀορίστου καὶ γενικῆς φράσεως «περίφημα ὑμῶν, καὶ ἀγγίζομαι ὑπὲρ ὑμῶν Ἐφρεσίαν, ἐκκλησίας διαβοήτου τοῖς αἰῶσιν» ὅτι ὁ Ἰγνατίος διὰ τούτων ἤθελε νὰ ἐκφράσῃ ὅτι «προσεφέροτο ὡς θῦμα δι' αὐτούς» (ἐνθ' ἀνωτ. στήλη 434). Ἐξεζητημένη ὡσαύτως εἶνε καὶ ἡ κατ' αὐτὸν ἐρμηνεῖα τοῦ χωρίου τῆς Διδαχῆς α 3 «προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, νηστεύετε δὲ ὑπὲρ τῶν διωκόντων ὑμᾶς». Ἡ νηστεια ἐν προκειμένῳ συνιστάται οὐχὶ ὡς ἀξιομισθία ὑπὲρ ἄλλου συντελουμένη, ἀλλ' ὡς μέσον παιδαγωγικὸν αὐτοῦ τοῦ νηστεύοντος. Συνιστᾷ ὑπὲρ τῶν διωκόντων νὰ νηστεύσιν οἱ διωκόμενοι, ἵνα οὕτω διὰ συμμετοχῆς τῆς θαλήσεως αὐτῶν ἐνεργοτέρας ἦ ὅσον διὰ τῆς προσευχῆς ἀντιδρῶσιν ἀποτελεσματικῶς κατὰ τοῦ διεγειρομένου ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν μίσους, τὸ ὅποῖον φυσικῶς θὰ ἦτο ἐντονώτερον κατὰ τῶν διωκόντων, παρ' ὅσον καθ' οἰοῦν δήποτε ἄλλου ἐχθροῦ. Ἐντεῦθεν ὑπὲρ μὲν τῶν ἄλλων γενικῶς ἐχθρῶν ἀρκεῖται εἰς τὸ ἀπλοῦν «προσεύχεσθε», ὑπὲρ δὲ τῶν διωκόντων ἐκζητεῖ καὶ τὸ «νηστεύετε». — Ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀπὸ τῶν Σερματιῶν (IV, 12,87) τοῦ Κλήμεντος χωρίου δὲν ἀποδίδεται ἐπακριβῶς ἡ ἔννοια. Τὸ χωρίον ἔχει ὡς ἐξῆς: «τῆς τοιαύτης οὐσης προνοίας ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων διὰ τὰς οἰκείας ἐκάστον ἀμαρτίας, ἐπὶ δὲ τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων διὰ τὰς ἡμῶν». Βαβαῖας μεμονωμένως καὶ ἀσχέτως πρὸς τὰ συμφραζόμενα ἐξεταζόμενον τὸ χωρίον δύναται νὰ ἐκληφθῆ ὡς ἀποδεικνύον σαφῶς τὸν πρὸς ἰσχυροποίησιν τῆς θείας δικαιοσύνης χαρακτῆρα τοῦ μαρτυρίου καὶ τῶν μεταβίβασιν τῶν ἀξιομισθίων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων εἰς τὰ μέλη τῆς ἐκκλησίας ὡς διατείνεται ὁ Bernard (ἐνθ' ἀνωτ. στήλη 435). Τὸ νόημα ὅμως τοῦ χωρίου εἶνε ὄλιος διάφορον, ἐὰν ἤθελε διακριθῆ ἐν σχέσει καὶ πρὸς τὰ συμφραζόμενα. Διότι ἐν αὐτοῖς ὁ Κλήμης ἀπαντᾷ εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ Βασιλείδου, ὅτι οἱ κατὰ τὸ μαρτύριον κολαζόμενοι δοκιμάζουσι τὰς θλίψεις ἐξ ἀμαρτιῶν αὐτῶν καὶ ὅτι ἐν τῇ χρηστότητι αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει διὰ λανθάνοντα πταίσματα νὰ πάσχουσιν οἱ ὑπομένοντες μαρτύριον, «ἵνα μὴ ὡς κατάδικοι ἐπὶ κακοῖς ὁμολογούμενοι πάθωσι» (Σερμ. ἐνθ' ἀνωτ. 81). Εἰς ταῦτα ὁ Κλήμης ἀπαντᾷ, ὅτι «οὕτως ὁ Κύριος θελήματι ἔπαθε τοῦ Πατρὸς οὐδ' οἱ διωκόμενοι βουλήσει τοῦ Θεοῦ διακόνται... Ἀλλὰ μὴ οὐδὲν ἀνευ θελήματος τοῦ Κυρίου τὸν πῶν ὄλων. Αἰσπεται δὲ συντόμως φάναι τὰ τοιαῦτα συμβαίνειν μὴ κωλύοντος τοῦ Θεοῦ» (Αὐτόθι 86). Ἐν τῇ τοιαύτῃ λοιπὸν σειρᾷ τοῦ λόγου φυσικὸν ἦτο ὁ Κλήμης νὰ διαχυρισθῆ καὶ περὶ τῶν Ἀποστόλων, ὅτι οὐχὶ ἐξ ἰδίων ἀμαρτιῶν ἤχθησαν εἰς τὸ μαρτύριον, ἀλλὰ διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, ἀφοῦ τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ ἡ διακονία, δι' αἷμα ἐμαρτύρησαν, ἀπεβλεπεν εἰς τὸ νὰ ἐξαχθῶμεν ἡμεῖς ἐκ τῆς πλάνης καὶ ἀμαρτίας. — Κατὰ παρόμοιον τρόπον παρεμδέχεται ὁ Bernard καὶ χωρίον τι τοῦ Ὁριγένους, ἔνθα ὁ λόγος περὶ τῆς ἐν τῇ Κυριακῇ προσευχῆς εὐχῆς, ὅπως καὶ ἐπὶ γῆς ἔλθη ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς αὐτῇ κρατεῖ ἐν τῷ οὐρανῷ. Τὸ χωρίον ἔχει ὡς ἐξῆς: «Οἰνοὶ οὖν διὰ τῶν εὐχῶν συναγωγῆς πρὸς τὸν πατέρα βούλεται λαβεῖν τοὺς μαθητευομένους αὐτῷ, ἵν' ὁμοίως τοῖς ἐν οὐρανῷ ὑποταγόμενοι... τὰ ἐπὶ γῆς διορθωθέντα διὰ τῆς ἐξουσίας, ἣν ἔλαβεν ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰς τὸ τέλος ἀγάγη τῶν ἐξουσιαζόμενων μακάριον» (Περὶ εὐχῆς 26,4 Migne 11,501). Προφανῶς ἐναυθῆ μαθητευόμενοι δὲν εἶνε μόνον οἱ ἀπόστολοι, ἀλλὰ πάντες οἱ πιστεύοντες εἰς Χριστόν, οἱ καλούμενοι νὰ ἀπευθύνωσι πρὸς τὸν Θεὸν τὴν Κυριακὴν προσευχὴν, καὶ δι' ὧν ἐν αὐτῇ λέγουσιν οἰονεὶ συνεργοὶ τοῦ Χριστοῦ καθιστάμενοι πρὸς τὸ εἰρηνευθῆναι τὴν γῆν. Οὐδαμῶς δ' ἐνυπάρχει ἡ ἰδέα, ἣν ἀποδίδει ὁ

3. Th. Kinkead, An explanation of the Baltimore Catechism σελ. 26.
 4. M. Βασ. κατ' Εὐνομ. βιβλ. 8' Migne 29,700.
 1. Χρυσόστ. εἰς τὸ Ἐφεσ. β 22 Ὁμιλία ΣΤ κερ. 1 Migne 62,44.
 2. Χρυσόστ. Ὁμιλ. ΙΑ εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσ. κερ. 3 Migne 62,84. Ὁ Bernard ἀναζητεῖ καὶ μεταξὺ τῶν Ἀποστολικῶν Πατέρων, καθὼς καὶ τῶν Ἑλληνικῶν Πατέρων ἡ ἐκκλησ. συγγραφέων ἐρεῖσματα ὑπὲρ τῆς περὶ μεταβιβάσεως τῶν ἀξιομισθίων τῶν ἁγίων δόξης τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας. Προφανῶς ὁμοῦ οὗτος ἐκβιάζει τὴν ἔννοιαν τῶν παρατιθεμένων ὑπ' αὐτοῦ χωρίων καὶ ἀποδίδει εἰς τοὺς συγγραφεῖς αὐτῶν ἰδέας, τὰς ὁποίας οὗτοι δὲν ἔκφραζουσιν. Οὕτω παραπέμπον εἰς τὸ Α' Κορινθ. 5,6 τοῦ Κλήμεντος Ρώμης («... καὶ ἡ τελεία κατὰ πίστιν Ἐσθήρ κινδύνῳ ἑαυτὴν παρέβαλε... διὰ γὰρ τῆς νηστείας καὶ τῆς ταπεινώσεως αὐτῆς ἤξιωσε τὸν παντεπόπτην δεσπότην... ὁ δὲ ἰδὼν τὸ ταπεινὸν τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἐρούσατο τὸν λαόν, ὃν χάριν ἐκινδύνευσε») διατείνεται ὅτι κατὰ τὸ χωρίον τοῦτο «ὑπάρχει ἐξάρτησις ἐν τῇ οἰκονομίᾳ προνοίας μεταξὺ τῶν ἀξιομισθίων τῶν μὲν καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ἄλλων» (ἐνθ' ἀνωτ. στήλη 432). Ἄλλ' ἡ περίπτωσις, εἰς ἣν ἀναφέρεται ὁ Κλήμης, δὲν ἀφορᾷ εἰς σωτηρίαν ψυχῶν διὰ μεταβιβάσεως ἀξιομισθίας τινός

σύνης καὶ ὑποτάξεως τοῦ ἐγωϊσμοῦ ἐπισπᾶται ἐπὶ πλεῖον τὸ θεῖον ἔλεος καὶ τὴν θεϊαν χάριν.

Συνεχίζεται

Π. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ

Bernard εἰς τὸν Ὁριγένη, «ὄτι οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου παραμένονσι τῷ Πατρὶ διὰ τῆς προσβείας των οἱ βοηθοὶ του ἐν τῇ διοικήσει τῆς ἐκκλησίας».—Τὸ μόνον χωρίον τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται εὐνοοῦν πως τὰς ἐκδοχὰς τοῦ Bernard εἶνε τὸ ἐκ τοῦ Εἰς μαρτύριον προτορεπτικοῦ (κεφ. 50) «τάχα δὲ καὶ ὡσπερ τιμῶ αἵματι τοῦ Ἰησοῦ ἠγοράσθημεν... οὕτω τῷ τιμῶ αἵματι τῶν μαρτύρων ἀγοράσθησονται τινες» (Migne 11,636). Προφανῶς ὅμως ἐνταῦθα ὁ Ὁριγένης ἐκφράζει ὑπόθεσιν τινα («τάχα») οὐχὶ δὲ διδασκαλίαν βεβαίαν. Ἐπὶ πλεόν ἐν οἷς λέγει ἐν τῇ Homilia XXIV in Numeros c. 1 (Migne 12,757), φαίνεται ὅτι ἤχηθῃ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ὁ Ὁριγένης ζητῶν νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰς ἐν τῇ Π, Δ. πολυειδεῖς θυσίας καὶ ἐκ τούτων ὡς ὑπόθεσιν πιθανὴν διετύπωσεν, ὅτι ὅπως τότε ἐκτός τοῦ ἀμνοῦ καὶ ἄλλα ζῶα προσεφέροντο, οὕτως καὶ νῦν καὶ ἄλλα πρῶσσωπα «διὰ τῆς ἀξιομοσθίας τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἄλλο τι εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος προσφέρουσι». («Quod si agnus qui ad purificandum populum datus est ad personam Domini et Salvatoris. refertur, consequens videtur quod etiam caetera animalia quae eisdem purificativis usibus deputata sunt, referri debeant similiter ad aliquas personas quae per meritum sanguinis Christi purificationis aliquid humano generi conferant. Vide ergo ne forte sicut Dominus et Salvator noster quasi agnus ad occisionem ductus, et in sacrificium altaris oblatum peccatorum remissionem universo praestitit mundo ita fortassis et caeterorum sanctorum ac iustorum sanguis qui effusus est a sanguine Abel iusti usque ad sanguinem Zachariae prophetae... alterius quidem sanguis sicut vitulae, alterius sicut hirci aut caprae aut alicujus horum fusus est ad sxpiandum pro parte aliqua populum»).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

William Tyndall

Ὁ ἀγγλικανικὸς κόσμος ἐώρτασεν ἐπ' ἐσχάτων τὴν τετρακοσιετηρίδα ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ διασῆμου ἄγγλου πρῶτου μεταφραστοῦ τῆς ἀγ. Γραφῆς εἰς τὴν ἀγγλικήν, καὶ διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ὑποστάντος τὸν ἐπὶ τῆς πυρᾶς θάνατον μετὰ δεινὴν δίωξιν ὑπὸ τῶν παπιστῶν. Ὁ Tyndall, σπουδᾶσας ἐν Ὁξφόρδῃ καὶ χειροαγωγηθεὶς εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἐλληνικῆς πρῶτον μὲν ὑπὸ τοῦ διασῆμου ὑπομνηματιστοῦ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἀπ. Παύλου Colet, εἶτα δ' ἐν Καϊμπριτζ ὑπὸ τοῦ Ἐράσμου, τὸ κατ' ἀρχὰς ἀνέλαβε θέσιν ἐν τῇ ἐνορίᾳ τῆς ἐπαρχίας Gloucester, εἶτα ὅμως συγκρουσθεὶς πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς καὶ ἀποφασίσας νὰ ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν εἰς τὸ ἀγγλικὸν μετάφρασιν τῆς ἀγ. Γραφῆς ἀνεχώρησεν εἰς Λονδίνο. Μὴ τυχῶν ὅμως ἐκεῖ τῆς ἀναμενομένης ὑπόστηριξεως ἠναγκάσθη ἐκπατριζόμενος νὰ μεταβῇ εἰς Ἀμβουόρον, ἐνθα ἐπεράτισε τὴν μετάφρασιν τῆς Κ. Διαθήκης ἐκ τοῦ ἐλληνικοῦ κειμένου. Καὶ ἤρχεισε μὲν τὴν ἐκτύπωσιν τῆς μεταφράσεως ἐν Κολωνίᾳ, ἐνθα ἦν ἀνεπτυγμένη ἡ τυπογραφικὴ τέχνη, ἀλλὰ πληροφορηθεὶς ὅτι θὰ συνελαμβάνετο κατέφυγεν εἰς Worms, ὅπου ἠδυνήθη νὰ περαιώσῃ τὴν ἐκτύπωσιν εἰς ἑξακισχίλια ἀντίτυπα. Μετὰ τὴν πρῶτην ταύτην φάσιν τοῦ ἔργου του ὁ Tyndall ἀνέλαβε νὰ διεκπεραιώσῃ καὶ τὴν δευτέραν, ἥτοι τὴν μεταφωρὰν τῶν βιβλίων εἰς Ἀγγλίαν, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἔσχε τὰς

μακρὰς τῆς περιπετείας, διότι ὀλλῶν μόνον ἀντιτύπων ἐπιτεύχθη λαθρεμπορικῶς ἢ ἀποστολῇ, τῶν λοιπῶν κατασχεθέντων καὶ καέντων ἐν αὐτῶ τῶ ναῶ τοῦ ἀγ. Παύλου. Ἡ ὑπὸ τῶν παπιστῶν δίωξις τοῦ Tyndall ἐξηκολούθησε καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιμονος' συλληφθεὶς δέ, τέλος, ἀφοῦ εἶχε περαιώσει καὶ τὴν ἐκ τοῦ κειμένου τῶν Ὁ' καὶ ἐκ τοῦ ἐβραϊκοῦ μετάφρασιν τῆς Πεντατεύχου καὶ ἄλλων τινῶν βιβλίων τῆς Παλ. Διαθήκης, ἐφυλακίσθη ἐν Vilvorde παρὰ τὰς Βρυξέλλας, μετὰ μακρὰν δὲ δίκην κατεδικάσθη εἰς τὸν διὰ πυρᾶς θάνατον ὡς αἰρετικός, πρὶν δὲ τεθῆ ἐπ' αὐτῆς ἀνέκραξε προσευχόμενος «Κύριε, διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας!» Τὰ καθολικὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ φύλλα, διὰ τὰ δικαιολογήσωσι τὸν μαρτυρικὸν τοῦ μεγάλου ἄγγλου μεταφραστοῦ τῆς ἀγ. Γραφῆς θάνατον, προσπαθοῦσι νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι ὁ ἀνὴρ κατεδικάσθη εἰς τὸν ἐπὶ πυρᾶς θάνατον οὐχὶ κυρίως διὰ τὸ ἔργον τῆς μεταφράσεως, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐμμονὴν του εἰς αἰρετικὰς δοξασίας, τὰς ὁποίας προσεπάθει νὰ προπαγανδίσῃ διὰ τῆς μεταφράσεώς του. Ἀξιοθρήνητος δικαιολογία ἀνθρώπων ἀποιενομένων πρὸς τὸν κόσμον τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος!

Εἰς 11,686,131 ἀντίτυπα ἐνυκλοφόρησεν ἡ Ἁγία Γραφή κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὡς ἀναφέρει ὁ ἀπολογισμὸς τῆς Βρετανικῆς Βιβλικῆς Ἐταιρείας. Τούτων τὰ πλεῖστα διετέθησαν ἐν Ἀσίᾳ (7,240,000). Ἡ Βίβλος μεταφράσθη εἰς 13 νέας γλώσσας, ὥστε σήμερον ἡ ἀγ. Γραφή εἶνε μεταφρασμένη εἰς 705 γλώσσας ἢ διαλέκτους. Ἀρξῆσις τῆς πωλήσεως παρατηρήθη ἐν Εὐρώπῃ (κατὰ 172,000), ἰδίως τῇ δυτικῇ, καὶ δὴ ἐν Ἰσπανίᾳ (κατὰ 40,000) καὶ Πορτογαλίᾳ. Ἐν Βαλκανικῇ ἡ πώλησις ὑπέστη μείωσιν (ἐν Ἑλλάδι κατὰ 121,000 ὀλιγώτερα, πάντοτε ὅμως πολὺ περισσότερα τῶν λοιπῶν βαλκαν. χωρῶν).—Ἐξ ἄλλου ἡ Ἀμερικανικὴ Βιβλικὴ Ἐταιρεία διέθεσε πέρυσιν 7,233,550 ἀντίτυπα, κατὰ 294,000 ὀλιγώτερα τῶν τοῦ προταρελθόντος ἔτους.—Ἀντίτυπα τῆς ἀγ. Γραφῆς διέδωκαν καὶ ἄλλαι μικρότεροι Βιβλικαὶ Ἐταιρεῖαι, οὕτω δὲ τὸ σύνολον τῆς ὑπὸ τε τούτων καὶ τῶν μεγάλων Βιβλικῶν Ἐταιρειῶν κυκλοφορίας ἀνῆλθεν εἰς 24 καὶ ἡμισυ περίπου ἑκατομμύρια ἀντιτύπων εἰς 972 γλώσσας ἢ διαλέκτους.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν νέων τοῦ Χριστιανικοῦ Συνδέσμου τῆς Στοκχόλμης προπαρασκευάζει μέγα συνέδριον διὰ τὸ ἔτος 1938. Ἐξεφράσθη συναφῶς ἡ εὐχή, ὅπως κατὰ τὸ συνέδριον τοῦτο τελεσθῇ καὶ ὀρθόδοξος λειτουργία.

Ἐν Ἰαπωνίᾳ δοθῆ σπουδαίως μία «Ἐταιρεία Χριστιανικῆς φιλολογίας». ἥτις, σὺν ἄλλοις, προβαίνει εἰς δημοσίευσιν χριστιανικῶν βιβλίων διὰ τὸν κόσμον τῶν φοιτητῶν καὶ ἐν γένει τὴν Ἰαπωνικὴν νεολαίαν. Τῷ 1935 ἐξέδωκεν 120,000 ἀντίτυπα τῆς ἀγ. Γραφῆς ἢ ἐπὶ μέρους βιβλίων αὐτῆς περισσότερα τῶν δημοσιευθέντων κατὰ τὸ 1924, ὁ ὅλος δ' ἀριθμὸς τῶν χριστιανικῶν Γραφῶν αἰς μέχρι τοῦδε ἐξέδωκεν ἀνέρχεται εἰς 1,246,480 κείμενα. Ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ βιβλία χριστιανικοῦ περιεχομένου ἐξέδωκεν ἢ ἐν λόγῳ Ἐταιρεία.

Οἱ Σύνδεσμοι τῶν ἐν Ἰσπανίᾳ ὀρθολογιστῶν καὶ τῶν νέων κομμουνιστῶν ἀνήγγειλαν πρὸ τίνος ὅτι προετοιμάζουσι τὴν εἰς τὸ Κεντρικὸν συμβούλιον τῶν Ἀθῆναι τῆς σοβιετικῆς Ρωσίας ἀποστολὴν οριστῶς δώρων εἰς ἐνδειξιν εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν αὐτῶν ὑποστήριξιν. Θὰ ἦσαν δὲ τὰ δῶρα ταῦτα ἰσρὰ σκευὴ πολυτίμητα προσερχόμενα ἐκ τῶν ναῶν τῆς Μασδρίτης, τῆς Βαρκελώνης καὶ ἄλλων πόλεων, ὅπου ἐδέσποζε τὸ λεγόμενον Λαϊκὸν μέτωπον. Τὰ σκευὴ ταῦτα ἦσαν παλαιὰ, ἀναγόμενα

αρχοῦ τοῦ ἱα' αἰῶνος, περιλαμβάνοντο δ' εἰς αὐτὰ καὶ τὸ ἱερόν ἀγαλματίον τῆς Παρθένου. Ταῦτα θὰ ἀπετίθεντο ἐν τῷ κεντρικῷ μουσεῖῳ τῶν ἀθένων τῆς Μόσχας, ὡς δῶρον τοῦ ἀναστατακικοῦ ἰσπανικοῦ προλεταριάτου. Ἀλλὰ καὶ ἄλλαι πόλεις περιλαμβάνοντο εἰς τὸ δωρολόγιον τῶν ἰσπανῶν ἀθένων.

*
Ὁ σοβιετικὸς τύπος εἶχεν ἐν καιρῷ ἀναγγεῖλαι τὴν ὑπὸ τῶν ἀθένων ἰσπανῶν ἐν Βαρκελῶνῃ ἰδρυσιν ἀθέου ἱερο-ἰσπανικοῦ Ἰνστιτούτου, πρὸς μόρφωσιν ἰδικῶν προπαγανδιστῶν τῆς ἀθείας διὰ τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Πορτογαλίαν καὶ τὰ νότια ἀμερικανικὰ κράτη. Πολλῶν ἑκατομμυρίων πεσέτων περιελάμβανεν ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Ἰνστιτούτου, ὅπου θὰ ἐγκαθιδρύσθαι εἰς μίαν ἀνωτάτην καθολικὴν σχολὴν καὶ θὰ διαργαυνοῦτο κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ ἐν Μόσχᾳ ἀθέου Ἰνστιτούτου, ὅπου, ἄλλως τε, καὶ θὰ προσμήθεεν ἱκανὸν ἀριθμὸν καθηγητῶν τῆς ἀθείας. Αἱ πρῶται προϋπελογίζοντο βραχεῖαι, καὶ ἄκοποι: μηνιαῖα μόνον. Θὰ ἐμορφοῦντο δὲ 400 προπαγανδισταί.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην συνήλθεν εἰς δύο τακτικὰ συνεδρία.

—Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπισκεφθεὶς κατ' οἶκον τὸν παθνοῦντα Ὑπουργὸν τῶν Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας συνωμίλησε μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

—Διατυπωθεῶν καὶ αὐτῆς κατηγοριῶν τιμῶν κατὰ τοῦ Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν, ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σύρου, Τήνου καὶ Ἀνδρου τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην μετέβη εἰς Πάτρας ἐξαρχικῶς, πρὸς διενέργειαν τακτικῶν ἀναγκασμάτων.

—Τῆ παρελθούσῃ Τετάρτῃ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου συνήλθεν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς ἐν τῷ Ὁρειῷ Ἀθηνῶν Σχολῆς τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ἀπαρτιζομένη ἐκ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ὡς Προέδρου, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυσελλῆνης ὡς Ἀντιπροέδρου, ἐκλεγέντος ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ κ. Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, ἐκλεγέντος ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Βυζαντινολόγου καὶ Καθηγητοῦ τοῦ Πανπιστημίου κ. Γ. Σωτηρίου, τοῦ κ. Α. Φιλιππίδου, Διευθυντοῦ τῶν Θρησκευμάτων ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας, τοῦ κ. Φ. Οἰκονομίδου, Διευθυντοῦ τοῦ Ὁρειοῦ καὶ τοῦ κ. Α. Παππά, Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς. Ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ κατήρτισεν Ὑποεπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τοῦ ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ προέβη, δὲ εἰς τὸν διορισμὸν καθηγητῶν τῆς σχολῆς.

—Ἀποβίωσας τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην, ἐκηδεύθη τὴν ἐπαύριον εἰς τῶν εὐπαιδευτῶν καὶ ἰαν διακεκριμένων ἐφημερίων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὁ ἀρχιμανδριτικὸς Νεκτάριος κατὰ κόσμον Μιχαὴλ Καπετανάκος. Ἐγεννήθη ἐν Ἀργεόλει τῷ 1875. Ὁ πατὴρ του Λεωνίδας Καπετανάκος, ἀνήγων εἰς τὴν οἰκογένειαν Μαυρομιχαλαίων, διετέλεσε Διευθυντὸς ἐν Ἀργεόλει, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον πολιτευόμενος ἐγκατεστάθη ἐν Καλάμαις. Μετὰ τὴν ἐκδησίαν τῆς Ἐπαναστάσεως ἀπέθανεν ἐν Κρήτῃ ἐκ τῶν πληγῶν, ὅπως ἔλαβε κατὰ τὰς μάχας. Μερίμνη τῆς μητρὸς του ὁ Μιχαὴλ εἰσήχθη εἰς τὴν Ριζάρειον Σχολὴν, ἀποφοιτήσας ἐξ αὐτῆς τῷ 1892, εἰσαχθεὶς δὲ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου, ἀποφοιτήσας ἐξ αὐτῆς τῷ 1896 ὡς καρεῖς μοναχὸς καὶ χειροτονηθεὶς διάκονος ὀνομαζόμενος Νεκτάριος, λαβὼν τὸ ὄνομα τοῦ ἀειμνήστου διευθυντοῦ τῆς Ριζάρειου Σχολῆς Πενταπόλεως Νεκταρίου. Τῷ 1900 χειροτονηθεὶς πρεσβύτερος διορίσθη ἐφημέριος ἐν Λαμείῳ, τῷ 1917 μετέτεθη εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις ναὸν τοῦ ἁγίου Φιλίππου, τῷ δὲ 1922 εἰς τὸν ναὸν Μεταμορφώσεως Πειραιῶς, ἐν ᾧ ἔκτοτε θεαρέτως ἱεράτευσεν, ἀποβίωσας τὸν ἀπειρον σεβασμὸν τῶν ἐνοριτῶν. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος χοροστατήσας κατὰ τὴν κηδεῖαν ἐν μέσῳ

χιλιάδων θρηνοῦντος πνευματικοῦ ποιμνίου ἐξῆρε μετὰ τὴν ἱεράν Ἀκολουθίαν τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀειμνήστου ἀρχιμανδριτοῦ.

—Προκειμένου νὰ μελετήσῃ ἡ Ἱερά Σύνοδος τὸν ἐνοριακὸν νόμον ἀνέθηκεν εἰς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Θεσσαλιώτιδος, μέλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ Κορινθίας, οἰκονομικὸν ἐπίτροπον, ὅπως διεξέλθωσιν ἐπὶ ἀπαξ τὸ παρεσκευασμένον ἢ ἡ σχέδιον καὶ εἰσηγηθῶσι τὰς ἀναγκαῖας τροποποιήσεις. Ἐπεκράτησε δὲ ἡδη ἡ γνώμη, ὅπως χωρισθῇ ἀπὸ τοῦ ἐνοριακοῦ νόμου καὶ ἀποτελέσῃ ἴδιον νόμον ὁ περὶ τοῦ ταμείου τοῦ κλήρου.

—Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς ἐφορείας τοῦ Γηροκομείου Πειραιῶς, ἧς προσεδρεύει, ἐπεκτέφθη τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς κοινωνικῆς Προνοίας, ὅστις ἀνέλαβε τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἰδρύματος πρὸς ἀνοικοδομήσιν αὐτοῦ ἐν ἐτέρω χώρῳ διὰ πεντακοσίας κλίνας γερόντων πενητῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ἐξ ἐκθέσεως τοῦ πατριαρχικοῦ γραφείου Πατριαρχείου Ἀντιοχείας πληροφοροῦμεθα ὅτι εἶνε ἀνακριβῆ τὰ ἐπ' ἐσχάτων διαδοθέντα περὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ τέως Μητροπολίτου Ἐμῆσσης Ἐπιφανίου, ὡς ἀρχηγοῦ ἀνεξαρτήτου ὀρθοδόξου κοινότητος, ὑπὸ τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου ὡς καὶ ὅτι δεκάδες χιλιάδων ὀρθοδόξων τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας ὁμοφρονούντων τῷ Ἐμῆσσης ἀπεσιόγησαν εἰς τὸν καθολικισμόν. Τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι ὁ ἐν λόγω Μητροπολίτης ἀποκρουσθεὶς καὶ ὑπὸ τοῦ ποιμνίου τῆς ἐπαρχίας Λαοδικίας, εἰς ἣν μεταθέσθαι ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Ἐμῆσσης διὰ λόγους ἐκτιθεμένους ἐν τῇ ἐκθέσει, καὶ ὑπώσας τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας κατὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καθηρέθη διὰ τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἀπὸ τοῦ ἐπισκοπικοῦ βαθμοῦ εἰς τὴν μοναχικὴν τάξιν μετὰ περιορισμοῦ ἐπὶ τινα καιρὸν ἐν τῇ μονῇ τῆς ἁγίας Θεκλής ἐν Μαλούκᾳ πρὸς μετόνομα. Ἐπειδὴ ὁμοῦ ἠρνήθη μὲν νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐκκλησίας, ἠνώχλει δὲ τὴν πολιτείαν διὰ παρακλήσεων ὅπως ἀναγνωρισθῇ ὡς ἀρχηγὸς ἀνεξαρτήτου τινὸς ὀρθοδόξου κοινότητος, διὰ κυβερνητικῆς διατάξεως ἀπηγορεύθη αὐτῷ νὰ φέρῃ τὸν τίτλον τοῦ ὀρθοδόξου ἀρχιερέως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Κατ' εἰδήσεις ἐκ Κύπρου, τὴν 28ην παρ. μηνὸς συνήλθεν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ἡ Οἰκονομικὴ κληρικολαϊκὴ Θρονικὴ Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σ. Τοποτηρητοῦ κ. Λεωνίου. Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην τὰ κληρικολαϊκὰ μέλη συνέταξαν τὸ κάτωθι ψήφισμα, τὸ ὁποῖον καὶ ἐπέδωκαν πρὸς τὸν Σ. Τοποτηρητὴν διὰ νὰ τὸ διαβιβάσῃ καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Ἱ. Συνόδου. Τὸ ἐπιδοθέν ψήφισμα ἔχει ὡς ἀκολουθῶν:

«Τὰ κληρικὰ καὶ λαϊκὰ μέλη τῆς Θρονικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συνεδρίας ταύτης πρὸς ἔγκρισιν τοῦ ἀπολογισμοῦ καὶ ἐπιψήφισιν νέου προϋπολογισμοῦ, θεωροῦν ἐπίκαιρον νὰ ἐκφράσουν τὴν λύπην των διὰ τὴν παρατεινομένην χρεῖαν τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου καὶ ψηφίζουν: Ὅπως παρακληθῶσι οἱ ἅγιοι Συνεδρικοὶ νὰ ἐπισπεύσουν τὴν λύσιν τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος καθότι ἡ παράτασις τῆς χρεῖας τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου οὐδένα σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ, ἀλλὰ τούναντίον ἐπιρροαίς οὐσιωδῶς τὰ συμφέροντα καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ.»

ΡΩΜΑ-Ι-ΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ Πάπας Ρώμης ἀπηγόρευσε τελευταίως εἰς τοὺς ἐν Ἀφρικῇ οὐνίτας κληρικούς ὅπως ζῶσιν ἐν οἰκογενειακῷ βίῳ. Ὁ Καρπαθερωσσοῦς οὐνίτης ἱερεὺς Ἰβάν Μπαϊκνὸρ, ἔγγαμος καὶ πατὴρ τριῶν τέκνων, εἰς διαμαρτυρίαν κατὰ τῆς παπικῆς διαταγῆς ἐκήρυξεν ἐν Οὐάσιγκτῶνι διαμένων ἀπεργίαν πείνης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΕΝΩΝ

Ἐτελεύτησεν ἐν Βερολίνῳ ἐπ' ἐσχάτων ὁ διεθνῶς γνωστός θεολόγος καθηγητῆς Ἀρθούρος Titius ἐν ηλικίᾳ 72 ἐτῶν. Τὸ ὄνομά του κατέστη διάσημον ἰδίᾳ ἐκ τοῦ ἔργου

του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ φύσις τοῦ Θεοῦ», ἀπερωφηνή εις τὸ τόσον ἐπίκαιρον ἀλλὰ καὶ δύσκολον πρόβλημα τῶν μεταξὺ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς θρησκείας σχέσεων. Ὁ ἀξιμνησὸς σοφὸς πάντοτε μετείχε τῶν ἐκαστοτε ἀναφυομένων μεγάλων θεολογικῶν ζητημάτων καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀγώνων.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

H. Lietzmann, Petrus der römischer Märtyrer. Berlin 1936 (σ. 21).— Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἐν τῇ προτεσταντικῇ θεολογίᾳ ἐπικρατοῦσαν πρὸ τινῶν ἐτῶν γνώμην, ἣτις εὗρισκαν ὁπαδοὺς καὶ μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων (πρβ. Γ. Δέρβου, Ἡ μυθώδης πορεία τοῦ Ἀπ. Πέτρου εἰς Ρώμην) καὶ καθ' ἣν ὁ Ἀπ. Πέτρος «οὐδὲ ἐπάτησε τὸν πόδα εἰς Ρώμην», ἦλθε πρὸ 22 ἐτῶν ὁ γνωστὸς εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἐκκλησίας» ἔγκριτος γερμανὸς θεολόγος κ. Lietzmann, ὅστις ἐν ἰδίᾳ περισπουδάστω πραγματείᾳ (Petrus und Paulus in Rom, 1915) δι' ἀκαταμαχῆ-των φιλολογικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν ἐπιχειρημάτων ὑπεστήριξε τὴν παναρχαίαν παράδοσιν περὶ τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ τε Παύλου καὶ τοῦ Πέτρου ἐν Ῥώμῃ. Ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ γερμανοῦ καθηγητοῦ ὑπῆρξεν οὕτω σοβαρά, ὥστε ἤκηρος βαθεῖαν ἐπίδρασιν καὶ μεταστροφήν εἰς τοὺς ἀμφιβάλλοντας περὶ τῆς ἀληθείας τῆς εἰρημένης παραδόσεως. Ὑπῆρξαν ὁμοῦ καὶ οἱ ἐπὶ τούτῳ χολωθέντες διαμαρτυρούμενοι κριτικοί. Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ βιβλίον τοῦ κ. H. Lietzmann ἐξεδόθη τὸ 1927 καὶ εἰς νέαν ἐκδοσιν, ἐν ἣ ἀπεκρούοντο τὰ ἀντεπιχειρήματα τῆς κριτικῆς. Ἐπειδὴ δὲ καὶ μετὰ ταῦτα ἐξηκολούθησαν σποραδικῶς αἱ ἀντιλογίαι καὶ δὴ καὶ νέαι διετυπώθησαν ὑπὸ τοῦ K. Heussi (War Petrus in Rom? 1936), ἐκρινεν ἐπάναγκες ὁ κ. Lietzmann «ἵνα μὴ ἡ σιγή του ἐκληφθῆ ὡς ὑποχώρησις», ἐν ἰδιαιτέρῳ ἀνακοινώσει αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τοῦ Βερολίνου νὰ ἀσχοληθῇ μετὰ τῆς ἀγνωσμένης ἐμβριθείας αὐτοῦ περὶ τὴν ἀνασκεινὴν τῶν ἐπιχειρημάτων τῆς κριτικῆς (Dannenbauer, Haller, Heussi) καὶ τὴν ἐκ νέου ὑποστήριξιν τῆς παραδόσεως περὶ τοῦ ἐν Ῥώμῃ μαρτυρίου τοῦ Πέτρου. Ἡ ἀνακοίνωσις αὕτη ἀποτελεῖ τὸ περιεχόμενον τῆς μετὰ χεῖρας πραγματείας, ἐν ἣ ἄρδην ἀνατρέπονται αἱ ἀντιλογίαι τῆς κριτικῆς καὶ εἰ μᾶλλον ἀδιασείστος κατοχυροῦται ἡ παράδοσις.

Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

Ἰωάννου Πρωθυερέως τῆς Κροιστάνδης. Ἡ ἐν Χριστῷ ζωῇ. Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπὸ M. Ἀρχιμ. Μιχαὴλ Κωνσταντινίδου προὐστειμένου τοῦ ἐν Λονδίνῳ ἑλληνικοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς ἁγ. Σοφίας Ἐκδοσις «Ἀτλαντίδος» Ν. Ὑόρκη. New York.— Πολλοὶ χάριτες ὀφείλονται εἰς τὸν ἐκλεκτὸν συνεργάτην τῆς «Ἐκκλησίας» διὰ τὴν μετάφρασιν ἔργου πραγματικῶς θαυμαστοῦ, ἀνήκοντος εἰς τὸν κάλαμον τοῦ διασῆμου ἀνὰ ὀλόκληρον τὴν Ρωσίαν συγγραφέως του. Διότι εἶνε κυριολεκτικῶς ἀπαράστατος ἡ γοητεία τοῦ πατρὸς Ἰωάννου, ἐφημερίου τοῦ ἐν Κροιστάνδῃ ναοῦ, τὴν ὁποίαν ἤσκει ἐπὶ τῶν ἑκατομμυρίων τῶν ῥωσῶν, συρροδόντων ἀπὸ τῶν ἐσχατιῶν ὀλοκλήρου τῆς τέως ῥωσικῆς αὐτοκρατορίας εἰς τὴν νῆσον τῆς Βαλτικῆς ἵνα ἴδουν, ἀκούσουν καὶ ψαύσουν διὰ τῶν χειλέων ἢ τῆς χειρὸς των ἔστω καὶ μόνα τὰ ἐνδύματα τοῦ ὑπερῶρου ἐκείνου κληρικοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ εὐσέβεια ὑπῆρξε παροιμιώδης. Ταύτης τῆς εὐσεβείας προῖον τυγχάνει τὸ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἔργον του, τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἀνὰ χεῖρας πᾶς χριστιανὸς γνωρίζων ἀνάγκων.

Ἀρχιμ. Ἐμμανουὴλ Καρπαθίου καθηγητοῦ τῶν θρησκευτικῶν τοῦ ἐν Ἀνδρῶν γυμνασίου, Ἡ λατινικὴ προπαγάνδα καὶ αἱ Κυκλάδες κατὰ τὸν 17 αἰῶνα. Ἐκδίδεται ὑπὸ Ἰωάννου Σπ. Ράμφου Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Βουλιαγμένη Ἐκκλῆσι. Ὁρφανοτροφείου. Ἐν Ἀθήναις τύποις «Φοῖνικος» 1936.— Τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου βιβλίου ἀποτελοῦσιν ἐκθέσεις πρὸς τὸ ἐν τῷ Βατικανῷ γνωστῶν Συνεδρίων τῆς Προπαγάνδας Πίστews, αἵνες, γραφεῖσαι ὑπὸ τῶν λατίνων ἱεραρχῶν Σύρου Ἀντωνίου Justiniani καὶ Παροναξίας Ἰωάννου Crispi, εἶχον διαβιβασθῆ πρὸς τὸ ἐν λόγῳ Συνέδριον. Αἱ ἐκθέσεις αὗται περιήλθον ἐν χειρογράφῳ εἰς χεῖρας τοῦ Ἀρχιμ. κ. Ἐμμ.

Καρπαθίου, προερχόμενα δέ, κατὰ τὴν παρῴθησιν αὐτοῦ, ἐκ τοῦ Ἀρχείου τῆς Λατινικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Νάξου, ἀναφέρονται εἰς τὰς νήσους Κίμωλον, Σίφνον, Σέριφον, Κύθνον, Κέα, Ἄνδρον, Νάξον, Πάρον καὶ Ἀντίπαρον, ὧν περιγράφεται ἡ τότε ἐκκλησιαστικὴ κατάστασις. Αἱ ἐκθέσεις αὗται εἶνε σπουδαῖαι διὰ τὰς ἐν αὐταῖς περιεχομένας περὶ τῶν Κυκλάδων ἱστορικάς πληροφορίας καὶ διὰ τὴν εἰκόνα τῆς ἐν Ἑλλάδι δράσεως τῆς λατινικῆς Προπαγάνδας, διὸ καὶ χάριτες πολλοὶ ὀφείλονται εἰς τὸν φιλόστορα ἐκδότην διὰ τὴν εἰς τὸ κομψὸν τοῦτο τεῦχος δημοσίευσιν αὐτῶν.

Ἀναστασίου Ἀντ. Χρηστομάνου Ὑφηγητοῦ τῆς Βιολ. Χημείας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Διατρέφεται καλῶς ὁ Ἑλληνας; Ἀθήναι, τύποις Ν. Λύκου, 1936.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ι. Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ κωδικοποιηθέντος ἐνοριακοῦ νόμου 5439 ὀριζόμενα προσόντα ὅπως ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσι τῇ καθ' ἡμᾶς ἱεραῖ μνητροπόλει τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων ἱερέων τῆς χηρευούσης ἐνορίας «ἁγίου Κωνσταντίνου» Ἐηροκαμίνου τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας. Ἐν Κυπαρισσίᾳ τῇ 26 Ἰανουαρίου 1937. † Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Ἀνδρέας.

Ι. Μητρόπολις Μυτιλήνης

Καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημερικὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Γεωργίου Κάτω Χάλικος, ὅπως ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν ἱεράν μητρόπολιν αἴτησιν μετὰ τῶν νενομισημένων πιστοποιητικῶν μέχρι τῆς 10ης Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 27 Ἰανουαρίου 1937. † Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος.

Ι. Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντας ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ 5439 νόμου (κωδικ.) «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Βλαχορράφῃ ἱ. ναοῦ ἁγ. Τριάδος ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημέριοι τοῦ ὡς ἄνω ἱ. ναοῦ. Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 25 Ἰανουαρίου 1937. † Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Προκόπιος.

Ἐχοντας ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ 5439 νόμου (κωδικ.) «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Ἀττιχόλῳ ἱ. ναοῦ ἁγ. Ἀθανασίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημέριοι τοῦ ὡς ἄνω ἱ. ναοῦ. Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 25 Ἰανουαρίου 1937. † Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Προκόπιος.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διευθύνουσα Ἐπιτροπεία:

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Κίτρους ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
† Ὁ Μεσσηνίας ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ

Ἐπιβύθιος, Π. Σ. Μανωλέσης

Τύποις «Φοῖνικος» ὁδὸς Ἀσωννάτου 4 ἄρ. Τηλ. 54-229